

2022–2023

SIPOON OPISTON TOIMINTAKERTOMUS LUKUVUODELTA 2022–2023

SIPOON OPISTO Iso Kylätie 8, 04130 SIPOO

Sisällys

1. OPISTON TEHTÄVÄ JA ARVOT	2
2. OPISTON TYÖKAUSI.....	2
3. KURSSIT, KURSSIMAKSUT JA KURSSIPALAUTE	3
4. OPETTAJAT JA MUU HENKILÖKUNTA	4
5. LUKUVUODEN 2022–2023 HANKKEET JA PAINOPISTEALUEET	4
5.1. OPISTON HANKKEET	4
5.2. OPISTON PAINOPISTEALUEET	5
6. OPETUSTILAT	7
7. YHTEISTYÖKUMPPANIT.....	7

1. OPISTON TEHTÄVÄ JA ARVOT

Sipoon opiston tehtävänä on toimia vapaan sivistystyön määritelmän mukaisesti: ”Sipoon opiston tehtävänä on toimia vapaan sivistystyön määritelmän mukaisesti: Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.” Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.” ([Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#))

Sipoon opiston tehtävänä on vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Se tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opetusta järjestetään iltaisin, viikonloppuisin ja yhä enenevässä määrin on kysyntää päiväkursseille. Keskeisenä opiston kasvatustavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista, hyvinvointia ja elämänhallintaa. Koulutusta tuotetaan asiakkaiden tarpeista lähtien. Pyrimme mukautumaan muuttuviin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja olemaan ajan hermolla mukana siten, että voidaan kesken lukuvuodenkin järjestää uutta opetusta, jos koossa on vähintään minimioppilasmäärä ryhmälle. Sipoon opisto toimii sipoolaisten aikuisten ja lasten opiskelu- ja kohtaamispaikkana ja se pyrkii edistämään erilaisuuden ja moniarvoisuuden ymmärtämistä sekä toisaalta arvostamaan perinteitä, että toisaalta luomaan uutta kulttuuria.

Sipoon opiston toimintaa ohjaavat arvot ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, vastuu omasta opiskelusta, asiakaslähtöisyys, yksilön arvostaminen / kunnioittaminen ja monimuotoistuvassa yhteiskunnassa toimiminen. Sipoon opisto haluaa lisäksi olla rohkeasti ja joustavasti ennakkoluuloton edelläkävijä. Sipoon opisto uudistaa toimintaansa jatkuvasti kysynnän ja yhteiskunnallisen tilanteen pohjalta. Pyrimme reagoimaan nopeasti uusiin tarpeisiin ja tarvittaessa pystymme järjestämään koulutusta lyhyelläkin varoitusajalla. Huomioimme kurssitarjonnassa kaksikielisen kunnan tarpeet ja tarjoamme kurseja sekä suomen että ruotsin kielellä ja myös kaksikielisinä.

2. OPISTON TYÖKAUSI

Syyslukukausi alkoi 12.9.2022 ja päättyi 4.12.2022, syysloma oli viikolla 42. Kevätlukukausi alkoi 16.1.2023, talviloma pidettiin viikolla 8 ja kevätlukukausi päättyi 16.4.2023. Lisälukukausi jatkui 30.6.2023 asti.

3. KURSSIT, KURSSIMAKSUT JA KURSSIPALAUTE

Kurssimaksut vaihtelevat kurssin tuntimäärän ja kustannusten mukaan. Lyhytkurssit, luennot ja erikoiskurssit sekä yksinopetuksen kurssit hinnoitellaan harkinnan mukaan. Alennuksia opisto pystyy tarjoamaan työttömille ja työttömyyseläkkeellä oleville, senioreille (63 vuotta täyttäneille), maahanmuuttajataustaisille henkilöille sekä kehitysvammaisten kurssilaisille.

Lukuvuodelle 2022–2023 Sipoon opistossa oli suunniteltu opetusta yhteensä 12 283 tuntia. Tästä 320 tuntia oli varattu pitkäaikaistyöttömien Työelämäkoulutukselle ja 600 tuntia maahanmuuttajien kotoutumisajalla oleville opiskelijoille Luku- ja kirjoitustaitokoulutukseen. Työelämäkoulutus rahoitettiin kokonaisuudessaan Opetushallituksen rahoittamasta hankkeesta. Luku- ja kirjoitustaitokoulutukseen tulee rahoitus korotetusta valtionosuudesta. Järjestimme myös suomen kielen kurssin tilapäistä suojelua Ukrainasta sotaa paenneille henkilöille kesä–heinäkuussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö oli myöntänyt kalenterivuodelle 2022 valtionosuuksiin oikeutettuja tunteja Sipoon opistolle yhteensä 8615. Opintoryhmiä oli suunniteltu menneelle lukuvuodelle 569.

Sipoon opisto kerää säännöllisesti palautetta toiminnastaan ja opetuksen laadusta. Joulukuun 2022 palautekyselyn tulokset:

1. Kurssille osallistuminen vastasi odotuksiani	4,34
2. Saavutin omat tavoitteeni	4,14
3. Kurssin pituus ja ajankohta sopi aikatauluihini	4,28
4. Kurssin hinta-laatusuhde toteutui mielestäni	4,32
5. Opettaja valmistautui tehtäväänsä mielestäni	4,38
6. Opinto-ohjelman kurssikuvaus vastaisi sisältöä	4,33
7. Toimistosta saamani palvelu onnistui mielestäni	3,28

Saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että opiston toiminta saa erittäin hyvää palautetta ja toimintaamme ja opetuksen laatuun ollaan tyytyväisiä. Kysyimme myös mistä opiskelijat olivat saaneet tietää kurseista. Tähän vastaukseen pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja. Painettu opinto-ohjelma on edelleen vaikuttavin tapa kertoa opiston opetuksesta. Opiston omat verkkosivut ovat myös tärkeä viestintäkanava, muut viestintäkanavat kehittyvät vähitellen. Voimme siis todeta, että painetusta opinto-opista emme voi luopua, vaikka se onkin suurin yksittäinen menoerä opistolle, tulevan lukuvuoden opinto-opasta selkeytettiin ja muokattiin saavutettavammaksi. Palautetta käytettiin tulevan vuoden kurssisuunnittelussa.

Aineryhmittäin suunnitellut ja toteutuneet opetustunnit jakautuvat seuraavasti:

	suunnitellut tunnit	toteutuneet tunnit
Historia, yhteiskunta ja talous	130	72
Terveydenhoito	68	16
Musiikki	2907	2733
Kielet	1576	1316
Tietotekniikka	230	181
Esittävä taide ja kirjallisuus	60	12
Kuvataiteet ja muotoilu	1635	1400
Käden taidot	1731	1489
Tanssi ja liikunta	3144	2717
Kotitalous, maa- ja metsätalous	142	119
Muu koulutus	658	590
	12283	10643

4. OPETTAJAT JA MUU HENKILÖKUNTA

Opiston hallinnosta huolehtivat vt. rehtori Pirjo Pentti sekä opiston opistosihteerit Ulrika Martin, Asta Viitanen ja Terese Pousar. Joanna Kopra vastasi opiston viestinnästä ja markkinoinnista. Opiston päätoimiseen henkilöstöön kuuluivat liikunnanohjaaja Sari Sundbäck-Määttä ja kotoutumiskoulutuksesta vastaava Onerva Lähelmä. 1.8.2022 Hanna Fridolfsson aloitti päätoimisena tuntiopettajana, hän ja Tarja Ekholm vastasivat suomen- ja ruotsinkielisistä työllisyys Hankkeista joulukuun 2022 loppuun asti. Hanna Fridolfsson toimi myös opiston vararehtorina. Näissä edellä mainituissa työllisyys Hankkeissa Terese Pousar toimi työluotsina. Arki-iltaisina opistoisäntänä toimi Tapio Olenius, hän toimi myös opiston päätoimisena tuntiopettajana ja laajennetun oppivelvollisuuden tuntiopettajana. Suurin osa opetuksesta järjestettiin tuntiopettajien voimin. Lukuvuodelle 2022–2023 palkattiin noin 120 tuntiopettajaa. Opetushenkilöstön määrä saattaa vuoden mittaan vaihdella sen mukaan peruuntuuko kursseja tai perustetaanko uusia.

5. LUKUVUODEN 2022–2023 HANKKEET JA PAINOPISTEALUEET

5.1. OPISTON HANKKEET

TYÖELÄMÄTAITOKOULUTUS

AIKA DIGITTÄÄ 3 oli kaksivuotinen, kaksikielinen hanke, joka järjestettiin yhteistyössä kaikkien Itä-Uudenmaan kansalaisopistojen kanssa. Hankkeen rahoitti kokonaisuudessaan Opetushallitus. Tärkeimpänä kohderyhmänä olivat pitkäaikaistyöttömät tai lomautetut, joilla on riski syrjäytyä työmarkkinoilta tai joilla

on puutteita digitaalisten laitteiden ja -palveluiden käytön hallinnassa. Opetushallituksen rahoittama työelämäkoulutus järjestettiin suomen- ja ruotsin kielellä, sen tavoitteena oli vahvistaa perustaitoja. Hankkeen aikana oli mahdollista vahvistaa tieto- ja viestintätekniikan taitoja, sosiaalisen median käyttöä, työelämätaitoja, luku- ja kirjoitustaitoa, sosiaalisia taitoja ja ilmaisutaitoa. Koulutuksen aikana järjestettiin kaksi kuukauden mittaista työelämään tutustumisjaksoa. Koulutus tarjosi mahdollisuuden tutustua työelämään ja antoi valmiuksia uudelleen koulutukselle, mutta ei johtanut tutkintoon. Tavoitteena oli opiskelijan työllistyminen tai pääsy jatkokoulutukseen. Koulutus järjestettiin koko lukuvuoden kestäväenä päiväkoulutuksena ja hanke päättyi joulukuussa 2022.

KOTOAUTUMISKOULUTUS

Sipoon opisto tarjosi virallista luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille, jotka ovat kotoutumisajan piirissä. Tavoitteena oli vahvistaa suomen kielen taitoa ja kehittää yhteiskuntavalmiuksia. Koulutus alkoi 5.9.2022 ja kesti 5.5.2023 asti. Opetusta oli viikoittain 20 tuntia.

OSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN

Sipoon opisto sai hankerahoitusta Opetushallitukselta opetussuunnitelman kehittämiseen siten, että jatkossa on mahdollista tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan osaaminen. Opintosuoritukset voidaan tallentaa valtakunnalliseen KOSKI-järjestelmään. KOSKI-tietovaranto sisältää valtakunnallisia opintosuoritus- ja tutkintotietoja. Sipoon opistossa aloitettiin yhteistyötä Sipoon lukioiden kanssa, jotta voitaisiin tavoittaa uusia opiskelijaryhmiä. Sipoon opistossa kehitettiin hankkeen aikana lukiolaisten mahdollisuutta hyväksyä vapaassa sivistystyössä suoritettuja opintoja. Kuluneen lukuvuoden aikana järjestettiin täydennyskoulutusta osaamisperusteisuuteen opiston päätoimiselle henkilöstölle sekä työpajakoulutusta aineryhmittäin tuntiopettajille ja jatkettiin kurssikuvausten kuvaamista osaamisperusteisesti. Hanke toteutetaan yhteistyössä Porvoon kansalaisopiston kanssa.

JATKUVA OPPIMINEN DIGITALISOITUVASSA YHTEISKUNNASSA (JODY-HANKE)

JODY-hankkeessa olemme olleet yhteistyökumppanina mm. Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää digiosaamista sekä opiskelijoiden että opistojen henkilökunnan keskuudessa. Aiheina ovat mm. medialukutaito, tietoturva ja tieto- ja viestintäteknologian jatkuvaan oppimiseen kannustaminen. Hankkeessa on aktiivisesti mukana Sipoon opiston tietotekniikan opettaja. Hankkeen aikana tarjottiin maksutonta koulutusta pääsääntöisesti verkon välityksellä. Hanke jatkuu tulevana lukuvuonna.

5.2. OPISTON PAINOPISTEALUEET

PEDAGOGINEN KEHITTÄMINEN

OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN

Kurssikuvauksiin määriteltiin kurssien sisältö, tavoitteet ja arvioinnin perusteet osaamisperusteisesti. Osaamisperusteisuutta avattiin tuntiopettajille ja koulutettiin heitä osaamisperusteisten kurssikuvausten sanoittamisessa. Opetussuunnitelmatyö on alkanut yhteistyössä Porvoon kansalaisopiston kanssa OPH:n rahoittamassa hankkeessa ja työ jatkuu syksyllä 2023.

TUNTIOPETTAJIEN AKTIVOINTI OSAKSI TYÖYHTEISÖÄ

Tuntiopettajakokous pidettiin 6.9.2022 verkossa Teamsin välityksellä. Lukuvuoden aikana järjestimme koulutusta digitaaloista, osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta. Tarjosimme tuntiopettajille edelleen mahdollisuutta osallistua veloittamattomaan yhteiseen kohtuuhintaiseen Sipoon opiston järjestämään kurssiin.

TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSSÄJAKSAMINEN

Sipoon opiston toimistohenkilökunta sekä päätoimiset tuntiopettajat osallistuivat kunnassa järjestettyyn työhyvinvointiohjelmaan kiinnostuksen ja mahdollisuuden mukaan. Kerran kuukaudessa opistotalolla on käynyt hieroja, henkilöstö on voinut etukäteen varata hierontaa-aikoja ja käydä hierojalle omakustanteisesti. Pidämme säännöllisesti myös omia hyvinvointipäiviä Sipoon kunnan ohjeistuksen mukaisesti. Annamme päätoimiselle henkilöstölle mahdollisuuden ammatilliseen kehittymiseen. Arvostamme jokaista yksilöä organisaatiossammme ja kannustamme avoimeen kommunikaatioon ja pyrimme edistämään parempaa yhteistyötä yksiköiden välillä. Haasteena lukuvuoden aikana on ollut se, ettei rehtorin virkaa ole laitettu hakuun eikä selitystä sille ole annettu. Organisaatiomuutos on aiheuttanut stressiä ja epävarmuutta. Olemme työskennelleet koko lukuvuoden vajaalla miehityksellä, vaikka olemme ottaneet myös vastaan Suomen harrastamisen mallin koordinoinnin ensi lukuvuodesta alkaen. Tämä on tuonut lisätyötä jo kevätlukukauden aikana.

TOIMISTOHENKILÖSTÖN KEHITTÄMISKOHTEET

OSAAMISPERUSTEISUUS

Opiston henkilökunta osallistui lukuvuoden aikana opintopistekursseille ja sai hyväksytyt merkinnät KOSKI-tietojärjestelmään. Saimme omakohtaista kokemusta, jonka perusteella osaamme neuvoa ja opastaa jatkossa tuntiopettajia sekä opiskelijoita. Saimme näistä kiinnostavaa sisältöä opiston sosiaalisen median kanaviin.

VIESTINTÄ

Kehityskeskustelujen tuloksena olemme tehneet korjauksia työtapoihin ja työskentelyrutiineihin. Olemme miettineet sitä, miten kommunikaatiota voitaisiin parantaa ja miten ilmaista asioita Teamsissa, sähköpostissa ja keskusteluissa. Merkittävä työrauhan parannus oli se, että kopiokone siirrettiin toimistosta eri tilaan, ja se, että osan viikkoa toimistohenkilökunta työskentelee etätyössä.

Kehitimme edelleen ja automatisoimme yhteisiä tekstiviesti- ja sähköpostimalleja, joita lähetetään HelleWistä opiskelijoille ja opettajille. On tärkeää käyttää selkeää ilmaisua molemmilla kotimaisilla kielillä.

6. OPETUSTILAT

Opetusta järjestettiin pääsääntöisesti kunnan koulujen tiloissa. Opistolla on viisi omaa toimipistettä. Nikkilän opistotalossa sijaitsee hallinnon tilat sekä neljä luokkatilaa. Martinkylän opistotalossa Talmassa opetus on painotettu kudontaan, huonekalukunnostukseen ja hyvinvointiin. Talossa on myös koulumuseon käytössä olevaa luokkatilaa. Taideopetus järjestetään Sinisellä hallilla. Tilassa on maalausluokka, keramiikkaluokka ja yleisluokka sekä pimiö. Söderkullassa Opintiellä järjestettiin liikunta- ja hyvinvointikursseja sekä Valkoisessa Paviljongissa kudontaa ja kädentaitoaineita vuoden 2022 loppuun asti. Sieltä muutettiin Opintie 6 B-rakennukseen kevään 2023 alussa. Toimintaa opistolla oli ympäri kuntaa, yhteensä 22 toimipaikassa.

7. YHTEISTYÖKUMPPANIT

Laki vapaasta sivistystyöstä velvoittaa opistoja yhteistyöhön muiden alueella toimivien tai valtakunnallisten vapaan sivistystyön oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien tai korkeakoulujen kanssa (632/1998, 3§). Opisto on tehnyt yhteistyötä jo vuosia Porvoon ja Loviisan opistojen kanssa. Borgå Folkakademi, pääkaupunkiseudun opistot ja Keski-Uudenmaan opistot ovat myös yhteistyökumppaneita. Lisäksi hankkeissa on tehty yhteistyötä Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden muut yksiköt ovat olleet meille myös tärkeitä kumppaneita, niin kuin myös muut kunnan toimijat erityisesti maahanmuuttajapalvelut, aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut. Lisäksi kotoutumiskoulutuksen osalta TE-palvelut ovat olleet tärkeä yhteistyökumppani.